

COVID-19: de zeven hoofdzonden

Essay van Christophe Goossens, Parti Libertarien

(naar het Nederlands vertaald door Boudewijn Bouckaert, Libera!)

Met 200 doden per miljoen inwoners staat België op een triestige derde plaats in het wereldklassement, na Spanje als eerste (343 doden per miljoen)¹ en na Italië als tweede (311 doden per miljoen). Hoe dit rampzalig resultaat verklaren? De epidemiologen zullen in de komende jaren een kluit hebben aan het vaststellen van de causaliteitskettingen en het bepalen van de 'best practices'.

We kunnen echter nu al een eerste inventaris opmaken van wat we alleszins niet moeten doen. Daarvoor volstaat het de Belgische politici bezig te zien. Niettegenstaande de goede bedoelingen van sommigen onder hen, hebben ze blunder na blunder begaan en voegden ze aan de fataliteit van de pandemie nog een extra dosis toe van dwaasheden, incompetentie en soms ook van oneerlijkheid. Het probleem situeert zich niet alleen bij de regering of specifiek bij de minister van volksgezondheid. Het gaat wel degelijk over een collectief bankroet van een gans systeem, dat zijn onkunde om de bevolking te beschermen heeft bewezen.

We lijsten hier de zeven hoofdzonden op van dit systeem: gebrek aan vooruitziendheid, ontkenning, onverantwoordelijkheid, hoogmoed, machtswellust, leugenachtigheid, en tenslotte, de moeder van alle gebreken, de onverschilligheid voor het lot van de medemens.

Hoofdzonde nr. 1: gebrek aan vooruitziendheid

Men had kunnen denken dat met de steun van competente universiteiten en met een gezondheidsbudget dat maar eventjes 10,4 % van het bbp bedraagt, de plethora van onze ministers een of meerdere 'professionals' had aangesteld, belast met het nadenken over de mogelijkheid van een epidemie en het voorbereiden van de gepaste antwoorden hierop. Deze overheidsuitgaven voor gezondheid bedragen jaarlijks maar eventjes 36 miljard Euro². Een naïeve burger had kunnen denken dat op zijn minst een minuscule portie van dit reusachtige budget had kunnen besteed worden aan een grondige studie van de gezondheidsrisico's van wijdverspreide epidemieën die België kunnen treffen en van de wijze waarop erop moest gereageerd worden. Blijkt van niet. Geen catastrofenplan. Of toch tenminste, mochten zulke plannen hebben bestaan, dan hebben ze tot niets gediend. Dit kan te wijten zijn aan het gebrek aan adequaatheid van deze plannen of aan het feit dat ze niet gebruikt worden. Week na week werden nieuwe urgentiebeslissingen genomen zonder dat deze kaderden in een vooraf ontwikkelde strategie. Men mag er niet aan denken, met zulk een laag niveau van voorbereiding, dat een oorlog uitbreekt of dat er zich een natuurramp of industriële ramp voordoet.

Om een voorbeeld van dit gebrek aan vooruitziendheid te geven: de vernietiging omwille van verval van een door de overheid aangelegde strategische voorraad van miljoenen FFP2 maskers. Twee bemerkingen over deze vernietiging. Vooreerst kan men zich toch moeilijk voorstellen dat de bruikbaarheid van deze maskers kan vervallen wanneer zij in goede omstandigheden bewaard worden. Allen een duidelijke nalatigheid kan aanleiding geven tot vernietiging van deze nog ongebruikte maskers. Voorts valt het nog moeilijker te begrijpen waarom de overheid na de vernietiging van de maskers in geen onmiddellijke vervanging heeft voorzien. De voorwendsels

¹ <https://www.info-coronavirus.be/en/what-is-the-government-doing-about-it/>

² Bron : OECD (cijfers van 2018), <https://stats.oecd.org/>

waarmee het ministerie van volksgezondheid gepoogd heeft deze ongelofelijke blunder te verklaren hebben niemand overtuigd³.

Hoofdzonde nr. 2: ontkenning

Eerder dan lessen te trekken uit de gebeurtenissen in Azië, heeft onze politieke klasse, met de Minister van Volksgezondheid op kop, niets anders gedaan dan vol te houden dat het slechts ging om een klein griepje⁴. De bedoeling was duidelijk: de bevolking ten allen prijze rustig houden en bijgevolg om het even wat te vertellen. Erger nog, wetenschappers werden ingeroepen om de indruk te geven dat deze vergelijking op waarheid berustte. Een frappant voorbeeld hiervan is de viroloog Marc Van Ranst⁵, het idool van de Vlaamse media. We komen hier verder op terug.

Wanneer men de berichtgeving van die periode herbekijkt dan wordt het duidelijk dat in de geest van onze bestuurders het gevaar er niet zozeer in bestond dat we door een vreselijke epidemie COVID-19 zouden getroffen worden, maar eerder dat de bevolking in paniek zou slaan en zou beginnen rondrennen als kippen zonder kop. Men moest dus eerst de bevolking met bemoedigende woordjes geruststellen om haar dociel te houden, haar vervolgens leiden zoals een herder met zijn kudde doet, en tegelijkertijd allen die de natie waarschuwden voor het komende gevaar, voorstellen als imbecielen. Men moest ervoor zorgen dat de schapen niet te luid begonnen te mekkeren. Daarom ook werd Marc Wathelet, een van de weinige Belgische wetenschappers die tijdig de bedreiging van COVID-19 bemerkte en dan ook probeerde de Belgische autoriteiten te alarmeren⁶, door de minister van volksgezondheid als 'dramaqueen' afgeschilderd. De minister heeft nadien haar tweet verwijderd zonder evenwel haar excuses aan Marc Wathelet aan te bieden.

Het streven naar minimalisatie van de cijfers heeft ook bijgedragen aan de slechte voorbereiding van bestuurders en de bevolking. Op 3 maart 2020 - dus een dikke maand later- verklaarde viroloog Steven Van Gucht, vertegenwoordiger van Sciensano en directeur van het adviescomité van de regering, in de Kamer: *'we zijn goed voorbereid'*. Hij schatte dat er in een 'worstcasescenario' er '13 000 gevallen in negen weken positief zouden gediagnosticeerd worden en daarvan zouden er een 2000 à 3000 gehospitaliseerd moeten worden. Daarmee bevinden we ons in eenzelfde orde van grootte als een grote griep epidemie'⁷. Vijf (en dus geen negen) weken later en niettegenstaande de 'lockdown', zitten we aan 26 667 besmettingen, 5610 opnames in ziekenhuizen en 1278 patiënten op intensieve zorgen. Dus ongeveer het dubbele van het bewonderenswaardig precieze

³ <https://www.lespecialiste.be/fr/actualites/masques-detruits-un-plan-pour-un-stock-tournant-est-en-cours-de-realisation-de-block.html>

⁴ Zie hiervoor naar het verslag van de plenaire zitting van de Kamer van 5 maart 2020 waar mevrouw De Block, nochtans arts van beroep, COVID-19 een 'nieuwe maar milde griep' noemde. <https://www.lachambre.be/doc/PCRI/pdf/55/ip026.pdf>.

⁵ Zie hier wat hij verklaarde op 8 maart, voor de lockdown, toen het virus zich als een wervelwind door België verspreidde: *'we moeten de feiten objectief onderzoeken. Er sterven tot nu toe jaarlijks meer mensen aan de griep dan aan coronavirus'*: « <https://www.hln.be/nieuws/binnenland/van-ranst-over-miljoenen-italianen-in-quarantaine-vraag-is-of-dit-proportioneel-is~a47741bf/>

⁶ <https://www.lejournalmedecin.com/actualite/coronavirus-lettre-ouverte-a-maggie-de-block/article-opinion-46013.html>

⁷ Volledig verslag van de commissievergadering van de Kamer van 3 maart 2020, p. 40 <https://www.lachambre.be/doc/CCRI/pdf/55/ic121.pdf>

‘worstcasescenario’. We laten hier nog de 3 019 overlijdens⁸ buiten beschouwing. Van Gucht heeft zich voorzichtigheidshalve onthouden hierover enige schatting te geven in de Kamer.

Dat de overheden nog hebben toegelaten dat er, bij de uitbraak van de epidemie, massamanifestaties konden doorgaan is een regelrechte en criminele ontkenning van de realiteit. Voorbeelden hiervan zijn: het bouwsalon Batibouw van 27 februari tot 7 maart, de Foire du Livre van 5 tot 8 maart en dan ook nog de Wereld Vrouwenmars van 8 maart, terwijl het toch evident is dat deze soort massabijeenkomsten een ideaal platform is voor de verspreiding van de epidemie. Een pak van de huidige overlijdens had zonder twijfel kunnen vermeden worden indien men deze evenementen had verboden.

Hoofdzonde nr. 3: Onverantwoordelijkheid

Om deze grote en unieke uitdaging te beantwoorden, heeft de politieke klasse gereageerd zoals gewoonlijk: door het instellen van comités en commissies. Men zou kunnen denken dat met negen ministers van gezondheid-gevolg van de federalisering-, elk met hun kabinetten en departementen, het onnodig was er nog veel instellingen aan toe te voegen. Dat is buiten de waard gerekend van onze dynamische politieke klasse van zodra het erom gaat de illusie van krachtdadige actie te scheppen. Steunend op haar uitgebreide administraties – en dan in het bijzonder het ministerie van Volksgezondheid met daarbij Sciensano, een publieke dienst belast met de wetenschappelijke aspecten van het gezondheidsbeleid, met ‘amper’ 700 medewerkers- heeft deze regering vlug een reeks commissies ingesteld, die ze voorzag met Engelse benamingen. Kwestie van ze een schijn van eigentijdsheid mee te geven.

Het volstaat op de site van Sciensano de pagina te raadplegen over dit onderwerp, om het belachelijke ervan te beseffen. Onder de ongewild belachelijk titel ‘*What is the government doing?*’, legt Sciensano ons uit hoe actief de overheid wel is want ze heeft niet minder dan 13 comités, commissies en andere *task forces* ingesteld om de epidemie te bestrijden. De situatie wordt beredderd door een *National Security Council*, geadviseerd door *National Crisis Center*, op zijn beurt voorgelicht door een *Risk Assessment Group*, een *Risk Management Group*, een *Scientific Committee for Coronavirus*, die op hun beurt rapporteren aan een *Evaluation Unit*, samengesteld door vertegenwoordigers van verschillende andere instituties. Een *Federal Coordination Committee* coördineert de activiteiten van de verschillende ministeries. Daar moet nog aan toegevoegd worden een *Operational Unit*, een *Socio-Economic Unit*, een *Task Force integrated Police* en een *Economic Management Group*⁹. Daar houdt de transparantie echter op want men kent zelden de juiste samenstelling van deze resem comités, noch wat ze eigenlijk uitrichten, noch hun kosten.

Men is geneigd te denken dat deze panoplie aan comités het voordeel aan de politieke klasse bieden dat niemand voor iets echt verantwoordelijkheid hoeft op te nemen. De Minister van Volksgezondheid heeft trouwens verklaard dat ze blindelings de aanbevelingen van de experts opvolgt: ‘*voor de beslissingen laten we ons leiden door het wetenschappelijk comité. (...) Ik volg*

⁸ <https://www.info-coronavirus.be/en/news/1684-new-covid-19-coronavirus-infections/>

⁹ <https://www.info-coronavirus.be/en/what-is-the-government-doing-about-it/>

uiteraard de aanbevelingen van de Risk Management Group¹⁰. De regering volgt de aanbeveling van de minister, die op haar beurt het advies volgt van de experten, die op zijn beurt het advies volgt van een andere task force, enz., enz. Men hoort het hen al zeggen: het is misschien wel in de soep gedraaid maar wij hebben niets anders gedaan dan geluisterd naar de wetenschappers van een of andere groep of van een of ander stuk task force. Bij falen van beleid zal het dus moeilijker zijn de verantwoordelijke van een verkeerde beslissing te identificeren dan wanneer een persoon duidelijk de politieke verantwoordelijkheid van zijn beslissingen zou opnemen. We moeten afwachten of de bevolking zich zal laten ringeloren door dit procédé, of ze daarentegen bereid zal zijn de schuldigen te vinden van de catastrofe, waarnaar onze beleidsverantwoordelijken hebben geleid.

Doodzonde nr. 4 : hoogmoed

Van zodra men zich bewust werd van de ernst van de situatie heeft de politieke wereld, die uiteraard nooit twijfelt aan zijn onmetelijke bekwaamheid om beter dan wie ook elke nieuwe toestand te beredderen, zich op een brutale manier een monopolie toegeëigend over sectoren die kritisch zijn om de crisis aan te pakken en werd de private sector gedwarsboemd om aan de samenleving te leveren wat zij nodig had.

Aan het zorgpersoneel, dat uiteraard vreesde zonder mondkmaskers en ander beschermingsmateriaal te vallen, dit omwille van het tekort op wereldschaal, op zijn beurt teweeggebracht door de exportrestricties van communistisch China, beloofden onze beleidsmensen dat zij daarvoor wel zouden zorgen en het probleem oplossen.

De eerste maatregel bestond erin te beletten dat de private sector zijn rol kon spelen in leveren van deze producten. Verschillende burgemeesters legden bijgevolg beslag op ladingen van mondkmaskers, bestemd voor de handel¹¹. Een koninklijk besluit van 23 maart 2020 bepaalt dat mondkmaskers en ander beschermingsmateriaal alleen nog bij de apotheker te verkrijgen zijn en dat op voorschrift van een geneesheer. Hetzelfde besluit geeft aan de ambtenaren, belast met de controle op geneesmiddelen, uitgebreide bevoegdheden voor inbeslagnames en opeisingen en voor beperkingen op ' *het aantal verhandelingen, verkopen en verkoopvolumes*¹²'. Deze beperkingen geven een duidelijk signaal aan de private sector : probeer vooral niet uw job te doen door maskers in te voeren en ze aan uw potentiële cliënten te leveren, anders hebt u met ons te doen. Bericht begrepen: de overheden hebben elke bereidheid bij de handelaars, grossisten en detaillisten onderdrukt om te pogen aan de behoeften van hospitalen, zorgpersoneel en de bevolking te voldoen.

Door zeer bewust de gewone aanvoerkanalen van de private sector te vernietigen, heeft de overheid de aanvoer van maskers en beschermingsmateriaal en de distributie ervan aan hospitalen en zorgpersoneel gemonopoliseerd. De bevolking zelf moet zichzelf behelpen door zo goed als zo kwaad zelf maskers te bricoleren.

¹⁰ <https://www.lachambre.be/doc/CCRI/pdf/55/ic121.pdf>, p. 5 et p. 33. Laten we het toegeven, minister De Backer lijkt toch bereid te zijn zijn verantwoordelijkheden op te nemen wanneer hij vindt dat de aanbevelingen van de experten ongegrond zijn: https://www.rtf.be/info/belgique/detail_coronavirus-en-belgique-le-ministre-de-backer-menacant-sur-les-tests-generalises-dans-les-maisons-de-repos?id=10480391

¹¹ Zie in het bijzonder : https://www.rtf.be/info/regions/detail_mons-2000-masques-du-chargement-d-un-camion-requisitionnes-pour-deux-hopitaux?id=10460440 et <https://www.medi-sphere.be/fr/actualites/la-ville-de-bruges-requisitionne-masques-gel-et-lunettes-de-securite.html>

¹² KB van 23 maart 2020 met betrekking tot de bijzondere maatregelen in het kader van de pandemie van SARS-CoV-2, gebaseerd op boek XVIII van het Wetboek van Ondernemingsrecht, art ; 6, Belgisch Staatsblad, p. 17.613 https://www.ejustice.just.fgov.be/mopdf/2020/03/23_2.pdf

We kennen het resultaat van deze briljante overheidsstrategie. Daar de overheid geen enkele ervaring heeft in het bestellen van medisch materiaal, noch omtrent de kwaliteit van de leveranciers, noch van de marktcondities, is zij onbekwaam om aan de vraag te voldoen en heeft zich zij er herhaalde malen laten opleggen door weinig scrupuleuze leveranciers. Een eerste bestelling van vijf miljoen maskers, gedeeltelijk betaald, werd nooit geleverd: men spreekt over fraude¹³. Een andere bestelling van drie miljoen maskers FFP2, met hoge beschermingsgraad, beantwoordde niet aan de kwaliteitseisen. De maskers waren onbruikbaar voor hospitaal¹⁴. En toen een Belgische leverancier zich inspande om vijf miljoen maskers te bekomen om ze dan door te verkopen aan de overheid, werd dit aanbod met misprijzen bejegend en werd hij zelfs beschuldigd, tegen alle bewijs in, van oneerlijkheid en een *'poging om de Belgische bevolking op te lichten'*.¹⁵

Terwijl in alle Aziatische landen maskers worden verkocht in gewone winkels voor drie keer niks in dozen van vijftig, moet de Belgische bevolking zich tevreden stellen met een bedeling van maskers op zijn Oost-Europees uit de tijd van het communisme: men moet zich reppen naar de apotheek op de dag van bevoorrading om vijf miserabele maskertjes te bekomen, als men tenminste geluk heeft¹⁶. Of, als men een naaimachine heeft, zichzelf een mondmasker fabriceren met een stuk stof en een elastiek.

Doodzonde nr. 5 : machtswellust

De directeur-generaal van de WHO, Dr. Tedros Adhanon Ghebreyesus herinnerde ons op 16 maart aan een evidentie met betrekking tot het bestrijden van epidemieën : *'testen, testen, testen'*¹⁷. Gezondheidsdiensten die hun bevolking niet testen zijn als blinde pompiers die een brand trachten te blussen zonder te weten waar zich de brandhaarden bevinden.

Met alles wat we hier in België hebben aan ziekenhuizen, universiteiten, infectiologen, virologen, epidemiologen, publieke en private laboratoria, universitaire, verpleegkundigen, diergeneeskundigen, farmaceutische industrie, huisartsen, apothekers, thuisverplegers, zorgpersoneel in rusthuizen, hadden we kunnen denken dat het eenvoudig zou zijn om deze brede wereld in te zetten om snel de populatie, die vermoed werd geïnfecteerd te zijn, te testen. Uiteindelijk is dit niet zo ingewikkeld : van zodra een persoon symptomen vertoont test men hem of haar, vraagt men hem of haar met wie hij/zij in contact is geweest en test men ook deze personen. Vervolgens isoleert men de personen die positief testten van de rest van de bevolking.

In plaats daarvan werd beslist dat van alle laboratoria die over een testcapaciteit beschikken, er slechts aan één een exclusieve bevoegdheid werd gegeven om die testen uit te voeren, namelijk het KUL-laboratorium van de beroemde professor Van Ranst.

Omtrent dit laatste personage openen we eventjes een parenthesis. Professor Van Ranst, tegelijkertijd hyperactief op twitter en in alle comités belast met advies aan de regering, krijgt eveneens een open deur op de Vlaamse televisie (VTT en VTM), waar hij elke avond in prime time zijn woordje mag doen over het coronavirus. Dit heerschap is tevens een actieve sympathisant van de

¹³ <https://www.sudinfo.be/id173554/article/2020-03-15/5-millions-de-masques-commandes-mais-toujours-pas-la-la-ministre-de-block>

¹⁴ <https://www.rtl.be/info/belgique/societe/coronavirus-en-belgique-3-millions-de-masques-livres-il-y-a-un-semaine-a-bierset-ne-sont-pas-conformes-1210835.aspx>

¹⁵ https://www.rtf.be/info/dossier/epidemie-de-coronavirus/detail_coronavirus-une-commande-de-millions-de-masques-ffp2-annulee?id=10470332

¹⁶ Zelf beleefd

¹⁷ <https://news.un.org/fr/story/2020/03/1064142>

Partij van de Arbeid, een openlijk communistische partij. Zo wist hij te vertellen *'dat een communist iemand is die altruïstisch is tegenover zijn naaste'*¹⁸. De Vlaamse media hebben zijn rol in het beheer van de crisis als cruciaal beschouwd¹⁹. Wetende dat het antwoord op deze crisis niet alleen van medische aard is, maar ook en bovenal logistiek, sociaal en economisch, kan men zich vragen stellen of het gepast is om een aanhanger van de dictatuur van het proletariaat de leiding te geven over het beheer van de ergste crisis sinds de tweede wereldoorlog. Parenthesis gesloten.

Wat er ook van zij, door aan één laboratorium, geleid door de alomtegenwoordige Van Ranst, de macht te geven om alle testen uit te voeren, heeft de regering op een bijna wreedaardige wijze de testcapaciteit gereduceerd en dat op het ogenblik dat de nood eraan het hoogst was. Op dat ogenblik namelijk was het nog mogelijk de verspreiding van de ziekte tegen te gaan door de zieken af te zonderen, zonder de anderen in lockdown te plaatsen. Deze strategie werd gevolgd in Zuid-Korea en Duitsland. Dit met succes, want Zuid-Korea, nochtans zeer vroeg met besmettingen geconfronteerd, kent slechts 3,9 doden per miljoen inwoners en Duitsland slechts 26,1, tien keer minder dan België!²⁰

Het kan nog erger. Terwijl private actoren nieuwe testmethodes ontwikkelden, heeft de regering snel een koninklijk besluit uitgevaardigd om het gebruik en de verspreiding ervan te verbieden²¹. De regering justifieerde dit verbod door te wijzen op de afwezigheid van absolute betrouwbaarheid van deze testen, wat weinig overtuigend is gelet op het feit dat geen enkele testmethode absoluut betrouwbaar is. Een Brussels bedrijf, dat één van deze testmethodes heeft ontwikkeld, heeft dan maar het land verlaten en is uitgeweken naar Hong Kong, waar het geen strobreed in de weg wordt gelegd²².

Uiteraard werd het laboratorium van Van Ranst zeer snel overspoeld met aanvragen voor testen en dus werd beslist maar de gehele bevolking in lockdown te plaatsen en de personen die zwaar aangetast waren of zware risico's vertoonden, niet meer te testen. Niet in staat om aan de vraag naar testen te voldoen, verklaarde Van Ranst dan maar dat testen nutteloos was want de cijfers van besmetting zijn hoe dan ook inexact. *'Voor mij, aldus Van Ranst, is het enige cijfer wat telt en wat onmiskenbaar is, het aantal doden'*²³.

De huisartsen, aan wie een masker en ander beschermingsmateriaal was ontzegd en dus verplicht werden hun patiënten via telefoon te consulteren, werd het aldus onmogelijk gemaakt de meerderheid van hun patiënten te testen. Omdat bovendien de ziekte niet steeds symptomen vertoont konden mensen, zelfs binnen de limieten van de lockdown, hun dichtstbijzijnde en collega's besmetten en ze soms de dood injagen.

¹⁸ <https://www.solidair.org/artikels/dirk-van-duppen-de-roma-hemels-het-hiernumaals>

¹⁹ <https://www.demorgen.be/nieuws/dit-was-de-week-van-viroloog-marc-van-ranst-een-quarantaine-kondig-je-beter-meteen-af~b4c3deae/>

²⁰ <https://www.mediterranee-infection.com/covid-19/> ; cijfers van 9 april 2020.

²¹ KB van 17 maart 2020 houdende het verbod van het ter beschikking stellen, het in werking stellen en het gebruik van sneltesten om antilichamen, gelieerd aan het SARS-Covid-19 virus te meten of te ontdekken. Belgisch Staatsblad, 18 maart 2020

²² https://www.rtbf.be/info/societe/detail_un-test-du-coronavirus-a-faire-chez-soi-en-15-minutes-fiable-ou-pas?id=10477253

²³ <https://plus.lesoir.be/285707/article/2020-03-09/le-virologue-marc-van-ranst-impossible-de-connaître-le-nombre-exact-de-cas-de>

De voorwendsels ingeroepen door Van Ranst, namelijk dat er een schaarste was aan reagentia om de testen uit te voeren, waren uiteraard zonder grond²⁴. Immers, enerzijds zijn voor alle testen niet dezelfde reagentia nodig. Dus indien men de laboratoria had laten functioneren, zou men de capaciteit hebben uitgebreid. Anderzijds, dit voorwendsel van schaarste aan reagentia heeft noch Duitsland noch Zuid-Korea verhinderd om massief testen uit te voeren, daarbij steunende op het netwerk van private laboratoria.

Toen de overheid uiteindelijk begrepen had dat testen van strategisch belang was om de epidemie te bestrijden, heeft men zeer snel laboratoria gevonden die bereid waren ze uit te voeren, waaronder ook een ondernemer die voorstelde op zijn eentje 6000 testen per dag uit te voeren, wat een verdubbeling zou betekenen van de testcapaciteit in ons land²⁵.

Toch werden andere private laboratoria uitgesloten van dit proces. Een artsenvereniging, werkend voor deze private laboratoria, heeft de beschikbaarheid van 45 laboratoria met testcapaciteit bevestigd daarbij betreurend dat, tegen elk gezond verstand in, de overheid weigerde op hen beroep te doen²⁶.

In antwoord daarop heeft de regering ' *strategische en financiële redenen* ' aangevoerd²⁷. De regering heeft echter niet uitgelegd waarom men op basis van deze redenen aan de burgers, die dat wilden, een test, onder medisch toezicht, kon ontzeggen dit terwijl er private laboratoria klaar stonden met de mogelijkheid en de wil om deze testen uit te voeren.

Wat er ook van zij, de herhaalde voostellen van allerlei actoren in de gezondheidssector, zowel ondernemers als laboratoria, tonen aan dat de zogezegde schaarste een vals voorwendsel was: het had volstaan de actoren uit de private sector te laten doen om de testcapaciteit snel te doen toenemen. Hoeveel weken zijn er niet verloren gegaan door op een uitbreiding van de testcapaciteit te wachten? Hoeveel doden had men kunnen vermijden.

Waarom heeft de regering het testen zo sterk beperkt, eerst ten voordele van het ene KUL-laboratorium, en vervolgens ten voordele van een paar laboratoria en één ondernemer?

Dit moet nog verder uitgeklaard worden, maar het lijkt er sterk op dat de restricties alleen maar kunnen verklaard worden door de bedoeling van de hoofdacteurs in het dossier, namelijk de regering en haar raadgevers, om het beheer van de crisis volledig te controleren. De regering en haar raadgevers gaan blijkbaar van de gedachte uit dat zij de enige zijn die bekwaam zijn om hier op te treden. Deze machtswellust is gerelateerd aan een diep wantrouwen ten overstaan van de markt en de private actoren. De aanwezigheid van een communist in het hart van het systeem doet hier sterke vragen oprijzen. Alleen de regering is enig vertrouwen waard. Ondernemers en private actoren zijn blijkbaar ofwel niet in staat enige belangrijke taak te vervullen, of wanneer ze dit wel mogen doen moet dit onder controle van de overheid zijn.

Opnieuw, het resultaat hiervan is zonder weerga: terwijl in Duitsland de bevolking, steunend op het private netwerk van laboratoria, zich kon laten testen a rato van 500 000 testen per week in de

²⁴ <https://www.lespecialiste.be/fr/actualites/coronavirus-le-laboratoire-de-reference-de-l-uz-leuven-commande-un-deuxieme-appareil-pour-les-tests.html>

²⁵ https://www.rtf.be/info/dossier/epidemie-de-coronavirus/detail_coronavirus-gsk-prochainement-en-mesure-de-realiser-au-moins-6000-tests-de-depistage-par-jour?id=10478427

²⁶ <https://www.lesoir.be/293671/article/2020-04-09/les-laboratoires-de-biologie-clinique-agrees-en-colere-contre-le-gouvernement>

²⁷ <https://www.dhnet.be/actu/belgique/de-backer-repond-aux-laboratoires-cliniques-sur-l-analyse-des-tests-5e90645e9978e2284162a387>

maand maart²⁸, wat 6026 testen per miljoen inwoners betekent, kon de Belgische bevolking gedurende de cruciale week van 16 tot 22 maart slechts rekenen op 14 626 testen, dus 1271 per miljoen inwoners²⁹. Vijf keer minder dus dan in Duitsland.

Hoofdzonde nr. 6: leugenachtigheid

We hebben reeds een paar situaties vermeld waarin de regering onjuiste uitspraken heeft gedaan:

- toen zij de bevolking wilde geruststellen heeft zij de omvang van het probleem willen minimaliseren door van een klein griepje te spreken
- toen zij een leverancier van mondmaskers beschuldigde van het oplichten van de Belgische bevolking; een beschuldiging die meteen weerlegd werd door de leverancier met schriftelijke bewijzen, die werden overgemaakt aan de pers
- toen zij beweerde dat een schaarste aan reagentia de oorzaak was van de geringe testcapaciteit, terwijl dit het gevolg was van het monopolie van het laboratorium van Van Ranst en terwijl de private laboratoria in staat waren en bereid waren de testcapaciteit in België gevoelig te verhogen.

Een andere vreemde uitspraak van de regering: *'het virus stopt niet aan de grenzen'* dus heeft het geen zin om ze te sluiten³⁰. Beseft men wel hoe absurd deze uitspraak is? Het virus zelf stopt uiteraard niet aan de grenzen maar grenzen kunnen de dragers ervan tegenhouden. Het is nogal evident dat wanneer een virus zich verspreidt vanuit een buitenlandse haard, men de verspreiding ervan tegengaat door de toegang tot het nationale territorium te beperken. De lockdown is uiteindelijk niets anders dan het equivalent van een veralgemeende sluiting van grenzen voor het land in het algemeen.

De grootste stomiteit is ongetwijfeld begaan met betrekking tot het gebruik van mondmaskers. Terwijl men benadrukte dat deze vitaal waren voor het zorgpersoneel, heeft men de bevolking wijsgemaakt dat deze maskers voor hen van geen enkel nut waren³¹. Deze uitleg had tot doel het gebrek aan vooruitziendheid van de overheden toe te dekken. Er waren immers niet genoeg mondmaskers voor het zorgpersoneel en men wou vermijden dat de bevolking zich massaal mondmaskers zou aanschaffen en daardoor de prijzen voor de mondmaskers van het personeel zou doen stijgen.

Gaat het hierover een opzettelijke leugen of over een fout begaan onder goede trouw? Wat er ook van zij, de communicatie van de overheid over dit punt heeft zeer zware consequenties gehad want het is evident dat mondmaskers, zelfs met lage beschermingsgraad, het besmettingsrisico doen verminderen wanneer zij op algemene schaal worden gedragen. Dit werd onlangs bevestigd door het college van Belgische huisartsen³². De Aziatische specialisten waren trouwens hoogst verbaasd dat de

²⁸ https://www.liberation.fr/checknews/2020/04/03/covid-19-l-alle-magne-effectue-t-elle-vraiment-500-000-tests-par-semaine_1783979

²⁹ Bron : Sciensano https://epistat.sciensano.be/Data/COVID19BE_tests.csv

³⁰ <https://www.sudinfo.be/id169470/article/2020-02-25/maggie-de-block-sexprime-concernant-le-coronavirus-en-belgique-de-fortes-chances>

³¹ <https://www.maggiedeblock.be/fr/le-port-dun-masque-permet-il-de-lutter-contre-la-propagation-du-coronavirus/>

³² https://www.rtf.be/info/societe/detail_le-college-de-medecine-generale-belge-recommande-le-port-du-masque-pour-tous?id=10477394

Europese gezondheidsautoriteiten een dergelijke bedrieglijke boodschap aan hun bevolking³³ brachten. Door te vertellen dat het dragen van maskers nutteloos was hebben onze beleidsmensen de verspreiding van het virus in de hand gewerkt en hebben zij daarbij vast en zeker de dood van patiënten, die anders niet zouden besmet zijn geweest, veroorzaakt.

Hoofdzonde nr. 7 : onverschilligheid

De toespraken van onze eerste minister gaven blijk van oprechtheid en empathie tegenover de bevolking. Ze waren verrassend goed en we willen zeker geloven dat ze de wil heeft om de gepaste oplossingen te vinden voor deze crisis. Het beleid van de regering moet men echter niet alleen beoordelen aan de hand van de toespraken van de eerste minister, hoe charmerend ze ook zijn. Het gaat hier immers niet over een probleem van politieke communicatie maar over het antwoord op een dodelijke epidemie. Niet door woorden, maar wel door daden verwachten we van onze beleidsmensen dat ze bewijzen dat ze werkelijk bekommerd zijn omtrent het lot van de zieken van en van de gehele bevolking. De daden van de regering vertonen helaas geen empathie, maar wel onverschilligheid.

De lockdown is een economische ramp waarvan de bevolking zich slechts langzaam zal herstellen, indien ze hiervan al herstelt. Wanneer de veralgemeende lockdown gepaard gaat met economische steunmaatregelen ten opzichte van de getroffen personen, dan zal de kost hiervan moeten gedragen worden door de gehele bevolking, zij het via verdere openbare schuldopbouw, zij het via inflatie. De algemene lockdown werd echter veroorzaakt door fouten en blunders vanwege de overheid, in het bijzonder wat het testen betreft. Tot nu toe konden de verantwoordelijken van deze ramp hiermee met een zekere nonchalance weggomen. We hopen echter dat ze later hiervoor verantwoording zullen moeten afleggen tegenover de bevolking en we zullen zien of ze dan nog zo onverschillig zullen zijn.

Onverschilligheid is er ook ten opzichte van de ouderen die opgesloten zijn geraakt in de rusthuizen. Het zijn onze ouders en grootouders die in een omgeving vertoeven waarin het virus, dikwijls dodelijk voor hen, onzichtbaar verder woekert rondom hen³⁴. Opgesloten in hun kamertje, leven zij in angst. En wanneer zij geïnfecteerd blijken te zijn vraagt men hen om zachtjes te sterven in hun kamer zonder hen te willen opnemen in de kliniek want ze zijn te oud. En dit zonder hun familie en vrienden te mogen zien uit schrik voor besmetting³⁵. Zo zijn 40 % van de slachtoffers van COVID-19 in rusthuizen gestorven. Volledig overgelaten aan hun lot zonder te kunnen genieten van klinische zorgen³⁶. Vervolgens werden zij snel-snel begraven, in kleine kring en onder de angst van hun omgeving, die vreesde op haar beurt het slachtoffer te worden van het virus.

Onverschilligheid tenslotte ten opzichte van alle mensen, geïnfecteerd of niet, thuis opgesloten, dikwijls gans alleen, gescheiden van familie en vrienden, beroofd van een gedeelte van hun inkomsten, beangstigd door het virus, gedeprimeerd door de verveling, bestendig geculpabiliseerd door nieuwe beperkingen inzake verplaatsingen, beboet op basis van reglementen die slecht zijn

³³ Zie hiervoor : <https://www.dhnet.be/actu/monde/le-masque-pour-tous-ne-sert-a-rien-ou-presque-rien-il-est-faux-grave-et-dangereux-de-dire-cela-5e789cb7d8ad582f31e91317>

³⁴ Er bestaan plannen om in de rusthuizen massaal testen in te voeren. We hopen dat deze verklaringen zullen uitmonden in echte resultaten.

³⁵ https://www.rtbf.be/info/societe/detail_face-au-coronavirus-le-defi-enorme-des-maisons-de-repos-et-de-soins?id=10466489

³⁶ <https://www.info-coronavirus.be/en/news/1684-new-covid-19-coronavirus-infections/>

opgesteld of arbitrair van aard zijn³⁷, ontzegd van enige toegang tot justitie, in de onmogelijkheid hun geneesheer te raadplegen ingeval van ziekte, ontzegd van medische zorgen, behalve in geval van urgentie.

Maar de regering blijft benadrukken : zij was perfect voorbereid, men moet niet plooiën voor paniek, het is het moment niet om naar verantwoordelijken te zoeken, men moet het hoofd koel houden, ons gezondheidssysteem functioneert zeer goed. Er is geen reden om ook maar wat in vraag te stellen. 3019 doden wel, maar we zitten er voor niets tussen. Alles komt voor uit pech en tegenslag.

Het was nochtans mogelijk geweest dat de zaken anders verliepen. Het was mogelijk geweest om vertrouwen te stellen in het geheel van de actoren op het vlak van de gezondheidszorg, in de hospitalen, in de geneesheren, in de verplegers, in de laboratoria, in de universiteiten, in de leveranciers van mondklappers en testkits, in de ondernemers. Men had deze moedige en competente mensen moeten laten hun werk doen en zich daarnaast concentreren op het testen van zieken en hun omgeving, de zieken isoleren zonder de rest van de bevolking in lockdown te plaatsen, de mensen mondklappers laten dragen om zich te beschermen, en tenslotte...de waarheid zeggen aan de bevolking. Om kort te zijn, men had de ramp kunnen vermijden.

Het was mogelijk, maar het is niet gebeurd. De verantwoordelijken hiervan zullen rekenschap moeten afleggen aan de bevolking.

³⁷ Zoals bevestigd door Nicolas Thirion, professor rechtsgeleerdheid : ‘ Het besluit dat de regelen van de lockdown bepaalt is ontstellend : nul punten voor de minister van binnenlandse zaken’.
<https://www.lalibre.be/debats/opinions/l-arrete-qui-dicte-les-regles-du-confinement-est-une-aberration-zero-pointe-pour-le-ministre-de-l-interieur-5e8c9a8cd8ad581631cb2f60>